

Camilla holdt
på å dø av
overdoser

Jeg drømte
bare om
et vanlig liv

–Det verste ved de valgene jeg tok, er sorgen og fortvilelsen jeg påførte dem jeg er mest glad i. Nå er det min største lykke å se hvor glad jeg gjør dem ved å være rusfri, sier Camilla Kristiane Moen (32).

Tekst og foto: Siri Walen Simensen

DRAMMEN Det er sen høst i elvebyen Drammen i Buskerud. Etter dager med tungt regn og gråvær, viser endelig solen seg. Skiftet illustrerer godt de store endringene i livet til tobarnsmoren Camilla. For to år siden var hun døden nær etter to overdoser. Det var NRK Buskerud som først fortalte historien hennes. Nå sitter hun klar, tydelig og rusfri med Hjemmet og forteller rolig om sitt dramatiske liv og den vendingen det endelig har fått. Det er blitt lyst igjen.

– Aldri mer, sier hun fast. Gjennom organisasjonen «Veien ut», drevet av en som selv har en bakgrunn som rusmisbruker, fikk hun den hjelpen hun trengte. Uker om bord i en seilbåt, med praktisk og fysisk jobbing på store verdenshav, fikk henne til å se tydelig hva hun ville jobbe for å få, nemlig en helt alminnelig og ordentlig hverdag. Etter halvannet år uten noen former for rus, er hun godt på vei.

Men hun bærer med seg en historie om sorg og svik. Camilla hadde sine første leveår med to foreldre som var rusmisbrukere, og det var mye uro i hjemmet.

– En dag kom barnevernet og hentet meg. Jeg husker så godt den dagen. Jeg var fem år gammel og hadde på meg en genser mamma hadde strikket til meg; den var ferskenfarget og hadde alt for lange ermer. Jeg må ha fortrengt noe, for jeg husker ingen dramattikk eller fortvilelse. Det jeg har en vag erindring av, er at vi noen dager før, gjemte oss for noen. Mine minner om de som hentet meg, er gode. Jeg kom på et barnehjem og de spurte meg: «Hva ønsker du deg mest av alt

i hele verden?» Mitt svar var at jeg ønsket meg en blå bamse som skulle hete «Bamse Blå», og jeg fikk det kosedyret jeg ville ha. De ansatte på barnehjemmet tok godt vare på meg, det skal de ha all ære for.

Hun stopper opp og må tenke seg om da jeg ber henne om å forsøke å huske mer.

–Jeg husker at jeg gledet meg til at mamma skulle komme på besøk på barnehjemmet, og at hun kom. Hun må ha vært klok også, for hun laget ingen scener og sa ikke noe negativt om stedet jeg var på. Heller ikke sa hun at jeg skulle bli med henne. Det gjorde at

ninner som røykte og stakk av om natten. De både drakk og ruset seg på hasj. De var i opprør og hun ble med.

–Tiden på ungdomshjemmet var alt annet enn bra. Jeg følte at jeg ikke ble hørt eller sett. Heldigvis så bestemoren min hva som var i ferd med å skje, og hun grep inn. «Camilla skal flytte til meg,» bestemte hun den sommeren jeg skulle begynne i 8. klasse. Hun hadde selv hatt et tøft liv på mange måter, men hadde så mye kjærlighet å gi. Bestemor var min klippe, sier Camilla.

Den unge jenta som kom hjem til den snille bestemoren

Jeg ville fremstå som vel fungerende. Samtidig hadde jeg angst og følte panikk. Jeg søkte trøst i rus og visste hvor galt det var. «Herregud, hva gjør jeg? Jeg har et barn!» Jeg husker at jeg tenkte dette. Denne tiden er vond å tenke tilbake på. Jeg sovnet når sønnen min hadde kamerater på besøk. «Hvorfor er du så rar, mamma?» spurte han. Jeg ga ham elleville forklaringer om at jeg led av vitaminmangel og derfor sovnet. Heldigvis, får jeg si, så varslet han pappaen, som fikk den daglige omsorgen. Det var riktig at det ble slik.

Camilla ser på meg. Da jeg

„Jeg så at jeg gjorde sønnen min redd...

jeg slo meg til ro. I dag husker jeg ingen desperat lengsel etter å komme hjem, fastslår hun.

Følte meg aldri helt hjemme der

Camilla bodde på barnehjemmet til hun var syv år gammel. To fosterforeldre kom på besøk for å se hvordan det var der, og hun fikk vite at de ønsket henne som fosterbarn. Alt gikk riktig for seg, de ble kjent over tid.

–Jeg kom inn i et alminnelig hjem, til et par som hadde en adoptiv sønn fra før. Men jeg følte meg aldri helt hjemme der, og jeg tror det var fordi jeg hele tiden tenkte på min biologiske familie, sier hun i dag.

13 år gammel flyttet hun til et ungdomshjem, uten at hun helt forsto hvorfor. Hun hadde hele tiden trodd at det var meningen at hun skulle flytte tilbake til moren.

–Barnevernet sa at de ville jeg skulle se hvordan det var på et ungdomshjem, og jeg var en lydig jente, som gjorde som de voksne sa. Da vi kom dit, kom de ansatte og sa: «Kom, så skal vi vise deg rommet ditt.» Jeg følte meg lurt. «Hvorfor sa dere ikke at jeg skulle bo her?» spurte jeg. De svarte at de hadde valgt å gjøre det slik fordi jeg kunne ha slått meg vrang. Da følte jeg meg veldig sviktet, innrømmer Camilla.

Før hun kom på ungdomshjemmet hadde hun vært en uskyldig jente, som ikke engang hadde tenkt på fester og rus. På hjemmet fikk hun ven-

ner som røykte og stakk av om natten. De både drakk og ruset seg på hasj. De var i opprør og hun ble med.

–Det var ikke lett for bestemor, for jeg kunne være forferdelig mot henne. I dag tenker jeg at det må ha vært en stor påkjønning å ha ansvaret for meg. Jeg husker at hun tilkalte tanten og onkelen min for at de skulle ta en alvorsprat med meg, men jeg ville ikke prate med noen. Jeg forsto at det jeg drev med var galt, poengterer hun.

Redd for å dø

Skolegangen havarerte. Etter ungdomsskolen gikk hun på tegning, form og farge og frisørinjen, uten å få vitnemål. Hun hadde for mye fravær. Livet var fest, moro og rus.

–Samtidig som jeg var dum, bar jeg med meg en liten stemme i hodet, som advarte meg mot de farligste rusmidlene. Jeg var redd for å dø, sier hun ærlig.

Så fikk hun en ny kjæreste og ble gravid. Da hun forsto at hun skulle bli mamma, ble hun rusfri. Hun sier i dag at hun var en god mor for sønnen i flere år, men så, på grunn av et samlivsbrudd, flytting og påfølgende dårlig økonomi, flyktet hun inn i uansvarlighet.

–Jeg ville være en god mor.

spør om det å miste sønnen motiverte til å endre kurs, rister hun på hodet.

–Nei, jeg tenkte ikke engang på å skjerpe meg. Jeg orket ikke å kjenne på smerten og ruset meg bare enda mer.

Hvordan kunne jeg?

Midt i galskapen har hun hatt en ansvarlighet. Midt i det livet, som raste rundt som en karusell ute av kontroll, visste hun hvordan et normalt liv skulle og burde være. Da hun ble gravid igjen, sluttet hun å bruke rusmidler.

–Barnevernet var inne i bildet fra dag en, og jeg måtte ta urinprøver under hele svangerskapet. Da jeg ble mamma til en nydelig, liten jente, lovet jeg meg selv at jeg aldri mer skulle søke ro eller trøst i rusmidler. Jeg hadde en snill samboer og et fint hjem, forklarer hun.

Hun skulle bare prøve å oppleve rus en gang til, bare litt. Brått var den vonde karusellen i gang igjen. Barnevernet fulgte med, men hun klarte å lure dem. Hun var et fasademenneske, som i flere måneder holdt hjemmet i orden, helt til det raknet. Camilla sovnet over barnevognen og ble hentet av politiet.

–Det er absurd å tenke på det nå. Hvordan kunne jeg? I dag vet jeg at ingen andre kan hjelpe deg med å bli rusfri. Du må ville gå veien. Du må hjelpe deg selv.

Hun drar pusten godt inn og fortsetter. Barnevernet kom på døren sammen med en politi-

VANSKELIG BARNDOM:

Camilla bodde både på barnehjem, i fosterhjem og i en ungdomsinstitusjon.

KOM SKJEVT UT: –Jeg fikk feil venner da jeg flyttet fra Oslo til et lite sted, sier Camilla.

mann. Den fornuften hennes mor en gang viste da Camilla ble hentet, klarte hun også å mobilisere.

–Jeg forsto at jeg var en dårlig mor, konkluderer hun.

Ønsket å få hjelp

Hun drømte om å få hjelp. Hun ville være en ordentlig og god mamma. Men rusen stilte seg først i køen enda en gang. Er det noe rusen er flink til, så er det akkurat det. Den brøyter seg foran alle andre behov. Den stiller seg foran dem du er mest glad i.

–Jeg så at jeg gjorde sønnen min redd, og jeg forsto at datteren min fortjente bedre enn det jeg kunne gi henne da. Men jeg orket ikke å kjenne på hvor vondt jeg gjorde dem, og derfor døyvet jeg smerten med å fortsette med det håpløse.

VEIEN UT: Camilla ble rusfri gjennom en flere ukers seiltur med «Veien ut».

ALDRI MER:
–I mitt liv videre finnes det ingen rusmidler, sier Camilla.

VEIEN UT

Stiftelsen «Veien Ut» bruker naturens positive effekt og profesjonelle terapeuter for å hjelpe rusavhengige til å leve et varig rusfritt liv. Primus motor bak stiftelsen, Jan Schøyen, ble selv rusfri etter 20 år som tung misbruker gjennom å bruke naturen. Flere ganger i året tar han med tunge rusmisbrukere på villmarksturer og seilturer over store hav. Finne veien ut, forbli rusfri og få livet tilbake. Behandlingscenteret Alfa er samarbeidspartner. Hos dem får rusmisbrukerne avrusning for de drar på tur. Vil du vite mer? Gå inn på www.veienut.no

Det er utrolig vondt å erkjenne at du gjør dem du elsker vondt, resonnerer hun i dag.

Hun søkte om avrusning da datteren ble tatt fra henne. «Dette skal jeg klare,» sa hun til seg selv. Men så kom hun tilbake til et hjem hun ikke lenger hadde, og flyktet inn i det som gjorde henne likegyldig.

Ny avrusning, og etter den begynte hun å drikke alkohol i stedet. Ting eskalerte. Hun hadde flere overdoser. Camilla var så langt nede som det er mulig å komme.

–Jeg ble kjent med en rusavhengig på Tyrifjord behandlingssenter, og han tipset meg om Jan Schøyen, en tidligere rusmisbruker som hadde startet «Veien ut» og tar med narkomane på lange seilturer. De kunne vise til gode resultater. Kort fortalt fikk jeg etter hvert et møte med denne mannen. Det endte med at han måtte kjøre meg på sykehuset på grunn av min verste overdose noensinne. Da jeg våknet bare visste jeg at noe måtte skje, oppsummerer Camilla.

Redningen

Hun ble med «Veien ut» på overnattingstur i skogen, og fikk tilbud om å bli med på seiltur fra Gran Canaria til Oslo. 5. mars 2014 ruset hun seg for siste gang.

–Da jeg kom om bord i seilbåten fantes det ingen kunstige stimuli. Ett lite glass alkohol var nok for å bli sendt hjem. Det rare var at jeg ikke fikk ordentlige abstinenser. Jeg måtte forholde meg til livet på båten. Jeg heiste seil, hadde nattevakter og opplevde storm over Biscayabukta. Men jeg var ikke redd. Alt følte bare så riktig, forklarer hun.

Seilturen ble en av flere i Camillas nye liv. Hun gikk i samtalegrupper og fikk på plass mange brikker i sitt livs mosaikk. Usikkerheten hun hadde på seg selv forsvant sakte, men sikkert. Hun mobiliserte en tro på at hun kan klare å få til et helt alminnelig liv.

–Jeg har jobbet frivillig for Bymisjonen i Drammen, og jeg har stilt opp som hjelper på seilturer i «Veien ut».

Konsernet RAISE, som driver Norsk Frisørskole, er sponsor for opplegget, og gjennom dem tar jeg nå utdanning som frisør. Jeg er sikret lærlingtid. Endelig skal jeg stå i en jobb og klare meg selv, forteller hun med et smil.

Camilla sier at hun ser lyst på fremtiden. Det viktigste for henne nå, er å fortsette å gjøre de riktige tingene. Det innebærer å stå opp om morgenen og gjøre de helt dagligdagse gjøremålene. Hun har kontakt med begge barna sine og drømmer om å få være den mammaen hun vet at hun kan være.

–Når jeg ser hvor glad sønnen min er for at jeg er frisk, gjør det meg lykkelig. Det er også fantastisk godt å ha kontakt med egne følelser, sier hun. Hun tenker seg om, ser på meg.

–Jeg har tilgitt begge mine foreldre for den barndommen jeg fikk, og jeg håper at mine barn en dag vil gjøre det samme overfor meg. ♦

hjemmet@egmont.com

Må være motivert

–Rusavhengige må selv ønske en endring for at rusbehandling skal ha noe for seg, sier daglig leder Petter Holden på Alfa kurs- og behandlingssenter. De samarbeider med «Veien ut» ved å ha klientene hos seg i to-fire uker for avrusning, men driver ellers med vanlig behandling.

–Ofte er problemet at familie og venner vil mer enn personen som er rusavhengig. Her hos oss jobber vi med motivasjonen. Det som kanskje er viktigst, er at tilbudet er tilgjengelig akkurat når den rusavhengige trenger det. Motivasjon kommer og går, sier Holden. Han understreker at behandlingsopplegget er frivillig – ingen er hos dem under tvang.

Vil du vite mer? Gå inn på www.alfabehandling.no